

ЗМІСТ

Дорогий другокласнику!	4
Розділ I. Я І МОЯ СІМ'Я	5
Тема 1. Мої анкетні дані	5
Тема 2. Що таке багатство і як стати багатим ...	7
Тема 3. Коло витрат моєї сім'ї	11
Тема 4. Гроші, звідки вони беруться	13
Тема 5. Доходи моєї сім'ї	15
Тема 6. Економія і збереження як форми заощаджень	17
Розділ II. Я ТА ІНШІ ЛЮДИ	20
Тема 7. Компанія – колектив однодумців	20
Тема 8. Меценатство і благодійність	22
Розділ III. Я – ГРОМАДЯНИН. УСТАНОВИ ДЕРЖАВИ	25
Тема 9. Національний банк і банки в Україні ...	25
Тема 10. Податки, їх призначення в державі	27
Розділ IV. Я – СПОЖИВАЧ	29
Тема 11. Реклама як засіб для привернення уваги	29
Тема 12. Споживач – “король” ринку	31
Тема 13. Товар, його ціна	33
Розділ V. Я І МОЇ ПЕРЕМОГИ	36
Тема 14. Успішні люди України і їх місце у світовій спільноті	36
Тема 15. Фінансова абетка – перші кроки до пізнання, успіху і добробуту	40
Тема 16. Я і мої перші досягнення	44

РОЗДІЛ І. Я І МОЯ СІМ'Я

ТЕМА 1. МОЇ АНКЕТНІ ДАНІ

А

Анкета – це спеціально дібрані запитання, за допомогою яких можна більше пізнати себе чи іншу людину.

Завдання 1. Заповни анкету.

МОЯ АНКЕТА

1. Я _____
2. Мені років _____
3. Моя найкраща у світі мама _____
4. Мій мужній тато _____
5. Мені цікаво вчитися у школі _____
6. У мене чудові друзі
Дівчатка _____
Хлопчики _____
7. Мені дуже подобається урок _____
8. У вільний від навчання час мені подобається (обведи кружечком):
а) читати
в) малювати
г) інше _____
б) грати в комп'ютерні ігри
г) відпочивати з друзями
9. Мої очі милуються кольором (обведи кружечком):
а) червоним
г) синім
е) білим
б) помаранчевим
г) зеленим
е) чорним
в) жовтим
д) бузковим

— Оцього я вам не скажу, — відповідає батько. — Копайте город, оріть ниву, садіть, обробляйте, збирайте — там і золото знайдете.

Пожив батько трохи та й помер. Прийшла зима, сини переїли все те, що батько настарав, а нового нічого не садили й не сіяли. На другу зиму голодують ліниві сини.

Пішов найстарший брат пари шукати — вернувся з гарбузом, пішов середульший сватати дівчину — не пішла за нього, пішов і наймолодший — ніхто не хоче ледарів. Добули якось до весни, а навесні давай золото шукати. Перекопали весь город — не знайшли золота, засадили картоплею — вродилася їм гарна картопля. Пішли ниву копати. Скопали ниву — нема золота, але посіяли пшеницю — вродила пшениця така буйна, така здорова! Помолотили, відвезли зерно до млина, намололи борошна, напекли хліба, посідали свій хліб їсти, а наймолодший брат каже:

— Ой, які ми, брати, дурні! Бачите? Золото уродилося. Правду нам тато казав, аби ми шукали в землі золото!

Брати повставали з-за столу, закотили рукави поза лікті й узялися до роботи, відтоді земля давала їм золото: родився хліб. Вони дбали, все мали, скоро оженилися. Разом із жінками сходилися й при столі говорили:

— Якби-то наш мудрий батько тепер жив, то і нам би ліпше було.

! Запам'ятай:

Настарав — придбав.

Занедужав — захворів.

Вернувся з гарбузом — так кажуть про хлопця, якому відмовила дівчина в одруженні.

Яра пшениця — зерно пшениці, посіяної навесні.

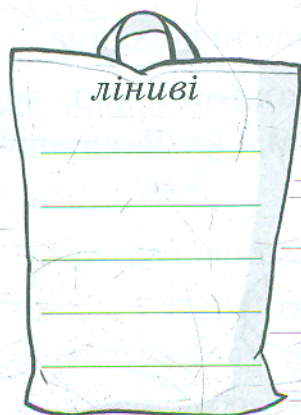
Завдання 2. Поміркуй.

1. Чому казка називається “Закопане золото”?
2. Якими синами у казці були спочатку?
3. Як вони думали жити в майбутньому?

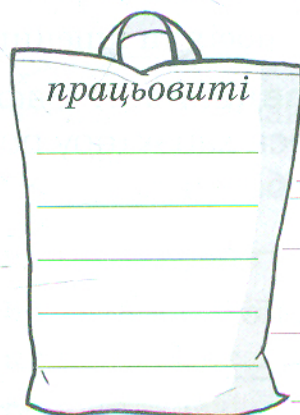
Завдання 3. Попрацюй разом.

1. Знайди і підкресли в тексті речення, що передає головну думку казки.
2. Що у казці засуджується?
3. Впиши в торбинки слова, які характеризують братів на початку казки і в кінці.

На початку казки

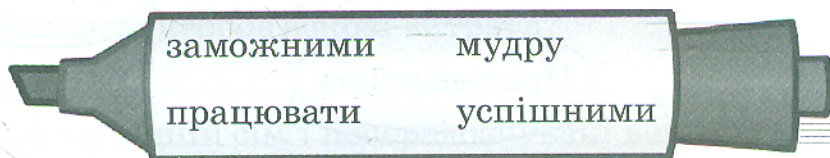

В кінці казки

Завдання 4. Впиши слова в речення.

Брати зрозуміли _____ пораду батька.
Вони стали _____ і _____, тому
що навчилися _____.

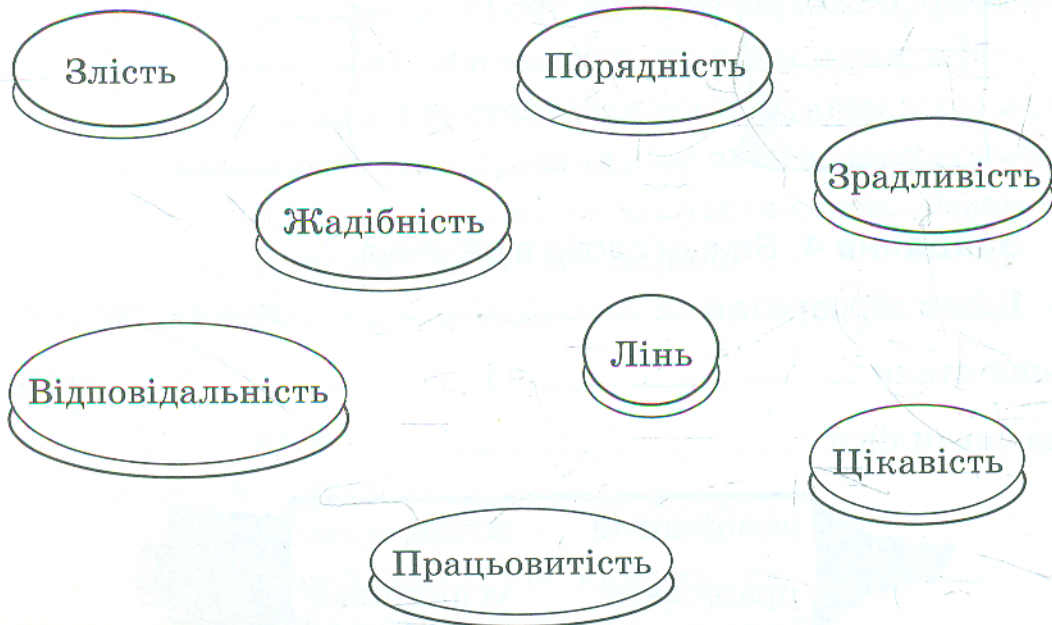
Завдання 5. Добери і запиши прислів'я та приказки про багатство та бідність.

1. Знання – це багатство, яке за плечима не носити.
2. Хто дбає, той має.
3. _____.
4. _____.
5. _____.

Завдання 6. Пронумеруй цифрами що за чим робили брати:

☐ скопали ниву	☐ помолотили
☐ напекли хліба	☐ відвезли до млина
☐ посіяли пшеницю	☐ намололи борошна

Завдання 7. Зафарбуй монети в жовтий колір, якщо ця риса характеру робить тебе багатшим, і в коричневий – якщо біднішим.

ТЕМА 3. КОЛО ВИТРАТ МОЄЇ СІМ'Ї

В

Витрати – використання коштів на певні потреби.

Завдання 1. На що дорослі витрачають у твоїй сім'ї гроші? Закінчи міркування і зроби висновок, які це витрати.

Я думаю, що _____

Тому що _____

Наприклад: _____

Отже, _____

Розглянь хмаринки. Назви, які витрати до якої хмаринки належать.

Обов'язкові
витрати

Необов'язкові
витрати

Непередбачувані
витрати

- Плата за електроенергію, газ
- проїзд у транспорті
- оплата за воду, на лікування
- поповнення рахунку
- купівля одягу
- купівля планшета, сухариків, чипсів
- на харчування
- на засоби гігієни
- купівля книг
- ремонт телевізора
- витрати на розваги

Завдання 2. Допиши власні витрати.

Хто у вашій сім'ї оплачує обов'язкові витрати?

Хто оплачує необов'язкові витрати?

Чи були у вашій сім'ї непередбачувані витрати?

Завдання 3. З'ясуй, які це витрати, і вкажи стрілками відповідність:

У сім'ї несподівано захворіла бабуся.

Потрібно оплатити квитанцію за телефон.

Брат купив подарунок на день народження свого друга.

Мама замовила нову шафу.

Тато оплатив інтернет.

Несподівано зламався холодильник.

Непередбачувані витрати

Обов'язкові витрати

Необов'язкові витрати

Завдання 4. Прочитай вірш і зазнач непланові витрати сім'ї.

Запитала мама в тата,
Чи була уже зарплата,
Бо як їхала з роботи,
Зачепила бік "Тойоти".
Щоб її зремонтувати,
Треба гроші витратити.

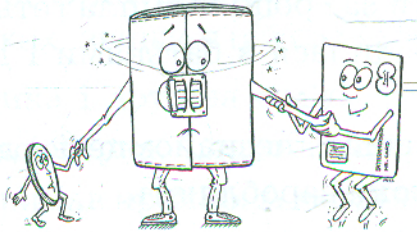
І тепер (так каже тато)
Треба паски затягати –
Пити воду, хліб жувати,
Щось нове не купувати.
Ось такі життєві "ляпи"
Ці непланові витрати!

Тарас Соловій

ТЕМА 4. ГРОШІ, ЗВІДКИ ВОНИ БЕРУТЬСЯ

Г

Гроші є мірою вартості товару, засобом платежу і збагачення. Вони слугують для купівлі-продажу товарів.

ЦЕ ЦІКАВО!

До виникнення грошей торгівля відбувалася у формі *бартеру* – одні товари обмінювали на інші. Наприклад, шкіри тварин обмінювали на дорогі тканини, посуд, олію, фрукти. У різні часи замість грошей використовували сіль, худобу, намисто тощо.

Засобом оплати могли бути корисні предмети: сіль, худоба, намисто.

Князь Володимир Великий випускав златники і срібляники – золоті та срібні монети, на лицьовому боці яких було зображення князя, а на зворотному – тризуб.

В Україні використовують *гривні* та *копійки*. Одна гривня дорівнює 100 копійкам. Гроші заробляють батьки своєю працею. Цінуй їх!

Завдання 1. Допиши речення.

Мама в магазині розраховується _____.

Марійка назбирала 20 наклейок і обміняла їх у магазині на іграшку, тобто здійснила _____.

Завдання 2. Дізнайся і запиши відповідь.

Яка українська купюра має найбільшу вартість? _____

Яка українська купюра має найменшу вартість? _____

Яка українська монета має найбільшу вартість? _____

Яка українська монета має найменшу вартість? _____